

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/95/2016
Identifikačné číslo spisu:	8712200769
Dátum vydania rozhodnutia:	09.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:8712200769.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu JUDr. N. E., bývajúceho v S., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. č. 13, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20 C 14/2012, o dovolaniach žalobcu a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 3. februára 2016 sp. zn. 3 Co 378/2015, takto

rozhodol:

Dovolania o d m i e t a.

Žalobca a žalovaná majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad rozsudkom zo 6. marca 2015 č.k. 20 C 14/2012-380 v spojení s opravnými uzneseniami zo 6. marca 2015 č.k. 20 C 14/2012-398 a z 10. novembra 2015 č.k. 20 C 14/2012-469 žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 1 000 €, vo zvyšku žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Bol toho názoru, že boli splnené podmienky zodpovednosti žalovanej za škodu v zmysle § 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom a z tohto titulu priznal žalobcovi náhradu škody v sume 1 000 €, ktorá predstavuje náhradu za 28 dní väzobného stíhania pri určení náhrady vo výške 35 € za deň vychádzajúc zo záverov rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2357/2010. Vo zvyšku (žalobca sa domáhal celkovo náhrady škody vo výške 74 000 €) žalobu ako nedôvodnú zamietol, keďže výšku priznanej náhrady škody považoval za primeranú. Žalobca a žalovaná podali proti rozsudku odvolanie.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom z 3. februára 2016 sp. zn. 3 Co 378/2015 rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 O.s.p.). Zhodne s prvostupňovým súdom považoval náhradu škody za výkon väzby vo výške 1 000 € za primeranú v rámci jeho úvah o primeranosti relutárnej satisfakcie od 20 € do 60 € za 1 deň väzby a pokiaľ ide o žalobcom uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy za nesprávny úradný postup a nezákonné rozhodnutie, taktiež sa stotožnil s jeho záverom, že nedošlo k naplneniu predpokladov pre priznanie takejto náhrady, keďže nebolo

preukázané, že sa trestné stíhanie voči žalobcovi nerealizovalo v medziach zákona.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolania obe procesné strany - žalobca 18. marca 2016, žalovaná 23. marca 2016. Žalobca v dovolaní namietal vady postupu konajúceho sudcu prvostupňového súdu, keď nerozhodol o návrhu žalovanej na zloženie preddavku na trovy po dobu cca 4 rokov, o svedočnom pre G. E. po dobu cca 2 rokov a o oprave chýb v zápisnici o pojednávaní z 11. februára 2014, keď na pojednávaniach mal voči jeho osobe urážlivé komentáre. Ďalej namietal, že odvolací súd ho neoboznámil s termínom vyhlásenia rozsudku na emailovú adresu, napriek tomu, že ju mal k dispozícii, ako i nesprávne právne posúdenie veci. Žalovaná v dovolaní namietala vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú odôvodnila nedostatkom riadneho odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch stupňov.

4. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) zistil, že dovolania boli podané v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolania treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu, ktorým dovolateľ prejavuje vôľu, aby bol uskutočnený dovolací prieskum.

6.1. Dovolanie podané do 30. júna 2016, v prípade ktorého podľa vtedy platnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania (napr. pre nesplnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania uvedenej v § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.) ani pre odmietnutie dovolania (napr. z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p.) vyvolalo procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

6.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy bol daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

7. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 6.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní, sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (viď tiež závery prijaté v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 36/1995).

8. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

9. Rozsudok odvolacieho súdu, ktorý obsahuje viacero výrokov, žalobca napadol dovolaním ako celok, žalovaná len do potvrdzujúceho výroku, ktorým bola zaviazaná zaplatiť žalobcovi 1 000 €.

9.1. Dovolanie žalobcu v časti smerujúcej proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa čo do vyhovievania žalobe do sumy 1 000 €, nepodával ten, kto bol subjektívne oprávnený podať dovolanie; v tejto časti nebolo rozhodnuté v neprospech žalobcu. Týmto výrokom rozsudku nebola žalobcovi spôsobená ujma na jeho pomeroch (viď R 40/1993 a R 50/1999). Najvyšší súd preto dovolanie proti tomuto výroku odmietol ako podané niekým, kto nie je na podanie dovolania oprávnený (§ 447 písm. b/ CSP).

10. Dovolanie žalobcu v časti smerujúcej proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa zamietajúci žalobu nad sumu 1 000 € a dovolanie žalovanej proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vyhovujúci žalobe v sume 1 000 € podávajú strany, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

10.1. V danom prípade je dovolaniami napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, dovolania ale nesmerujú proti rozsudku so znakmi rozsudku, proti ktorému bolo dovolanie prípustné podľa § 238 O.s.p.

10.2. Za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolaní nebolo možné považovať nesprávne právne posúdenie veci; k záveru, že nesprávne právne posúdenie nie je vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. najvyšší súd dospel už dávnejšie vo viacerých rozhodnutiach - viď najmä R 54/2012, ako aj rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014.

10.3. Prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nebola spôsobilá založiť žalovanou namietaná nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia. Dovolací súd v súvislosti s týmto konštatovaním poukazuje na judikát R 111/1998 a zjednocujúce stanovisko R 2/2016; odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie.

10.4. Prípustnosť dovolania žalobcu nemohol založiť ani postup odvolacieho súdu, keď žalobcu neupovedomil o mieste a čase vyhlásenia rozsudku na jeho emailovú adresu, ktorú mal v spise k dispozícii. Dovolací súd zistil, že odvolací súd nepostupoval v rozpore s § 214 ods. 3 O.s.p., keď o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomil elektronickými prostriedkami žalobcu, nakoľko tento podľa § 45 ods. 4 O.s.p. o také doručovanie písomností nepožiadala; v spise sa takáto žiadosť žalobcu nenachádza. Preto postup odvolacieho súdu o oznámení verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 156 ods. 3 O.s.p. bol správny a žalobcovi nebola odňatá možnosť konať pred súdom.

10.5. Z formulácii zvolených žalobcom v dovolaní „nepripustné urážlivé komentáre konajúceho sudcu na pojednávaní po prvom zrušujúcom rozsudku na adresu navrhovateľa“ možno vyvodit' námietku, že v danej veci konal a rozhodoval zaujatý sudca (§ 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.). Existencia takejto vady, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania žalobcu však nebola dovolacím súdom zistená. Zo spisu nevyplyva žiadna okolnosť svedčiaca o tom, že by sudca Okresného súdu Poprad JUDr. Peter Koman konal voči osobe žalobcu zaujato, neobjektívne a nestranne a tým by bolo spochybnené jeho nezaujaté rozhodovanie. Za dôvody pre vylúčenie sudcu totiž nemožno považovať okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní alebo v jeho rozhodovaní.

10.6. Pokiaľ sa v dovolaní žalobcu namieta aj nesprávny postup sudcu prvostupňového súdu v konaní (nerozhodnutie o návrhu žalovanej na zloženie preddavku na trovy po dobu cca 4 rokov, nerozhodnutie o svedočnom pre G. E. po dobu cca 2 rokov, nerozhodnutie o oprave chýb v zápisnici o pojednávaní z 11. februára 2014, neoboznámenie termínu vyhlásenia rozsudku na emailovú adresu, ide o tzv. iné vady v postupe súdu v konaní. Vady tejto povahy právna úprava účinná do 30. júna 2016 považovala za relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (pozri viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Dovolací súd poznamenáva, že ani prieťahy v súdnom konaní neboli judikatúrou najvyššieho súdu považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. a tým prípustnosť dovolania (viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré bolo uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 4/2005, III. ÚS 199/02, II. ÚS 26/95).

11. Z týchto dôvodov najvyšší súd dovolania žalobcu i žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

12. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.